

המשך דבר העורך

בפרשה הקודמת - וירא, אברהם נבחר על ידי ה' להיות אבי האומה שנאמר (יח, יט): "כִּי יִדְעֲתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יֵצֵא אֶת בְּנָיו... לְעִשֹּׂת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט". והנה רבקה, במעשיה, מוכיחה שהיא ממשיכה את אותו ייעוד של צדקה וחסד, ובכך הופכת לשותפה בברית האלוקית של אברהם.

הרמב"ן על הפסוק (כד, כז) מסביר שמעשה החסד של רבקה הוא סימן לכך שה' ממשיך את הברכה של אברהם על זרעו.

במדרש אבות דרבי נתן מסופר על רבי טרפון, שהיה עשיר מאוד אך הקדיש את חייו למעשי חסד. פעם אחת, כשראה עני רעב, הוא לא הסתפק במתן מטבעות, אלא לקח אותו לביתו, האכיל אותו, השקה אותו ונתן לו מקום ללון. כששאלו אותו מדוע הוא עושה זאת, הוא ענה שחסד הוא דרך לחקות את ה' יתברך שהרי הוא "גומל חסדים טובים".

רבי יוחנן בן זכאי נהג לבקר חולים ולסייע לעניים, גם כשהיה עסוק בלימוד תורה. פעם אחת, כשראה אדם עני שמבקש עזרה, הוא עצר את שיעורו והלך לעזור לו, תוך שהוא אומר: "גדול גמילות חסדים מן הקרבנות" (תלמוד ירושלמי, הוריות ג, ה).

חסד אמיתי נמדד ביוזמה, בזריזות ובנכונות לעשות מעל ומעבר, גם כשלא נתבקש לעשות זאת.

חסד הוא לא רק עזרה מיידית, אלא יצירת קשר אנושי עמוק שמכבד את צלם האלוקים שבזולת.

אליעזר עבד אברהם ראה כיצד רבקה אמנו עשתה את החסד, הוא ראה באיזה רצון והשתוקקות היא עשתה את החסד, וזאת מתוך טוב הלב שלה - שהטוב כל כך נבע ממנה כעין מעין נובע. לרבקה היתה גם הדרגה הזו של "מחך הטוב להיטיב" - להיטיב עם הזולת בכל מחיר. זו גם דרגת טוב לב של האבות והאמהות, ולכן אמר: "אַתָּה הַכֹּחֵף לְעִבְדֶּךָ לְיִצְחָק".

חיי שרה - תוכן ענייני הפרשה

- א. פטירת שרה, קִנְיַת מערת המכפלה מעפרון החתי על ידי אברהם אבינו, בכסף מלא, וקבורת שרה (כג).
- ב. אברהם מבקש אשה ליצחק ומִשְׁפִּיעַ את אליעזר עבדו, שלא יקח ליצחק בנו אשה מבנות כנען, אלא מבנות משפחתו (כד, א-ט).
- ג. נשואי יצחק ורבקה:
 - א. אליעזר מגיע לחרן - (מתפלל להצלחת שליחותו) הקב"ה שמע לתפילתו ומזמן לו את רבקה על באר המים (כד, י-כח).
 - ב. העבד מספר למשפחת רבקה על לידת יצחק, על קורותיו בדרך (ושרבקה השקתה אותו ואת הגמלים) ושבִּרְצוֹנוֹ לַקַּח את רבקה לאשה ליצחק (כד, כט-מט).
 - ג. רבקה מסכימה והולכת עם אליעזר לארץ כנען אל יצחק, להיות לו לאשה (כד, נ-סז).
- ד. רשימת צאצאי אברהם מקטורה (כה, א-ו).
- ה. פטירת אברהם אבינו וקבורתו במערת המכפלה (כה, ז-יא).
- ו. בני ישמעאל זורעם, ומותו של ישמעאל (כה, יב-יח).

דבר העורך

הסבא מסלובודקא מסביר שאברהם אבינו למד מהקב"ה את מידת החסד. הקב"ה ברא את העולם כדי להיטיב עם ברואיו, כי מחך הטוב להיטיב. נשאלת השאלה: הרי לפני שהיה עולם לא היה למי להיטיב בכלל, ואף על פי כן הקב"ה ברא עולם ומלואו כדי להיטיב לנבראים עוד בטרם נברא העולם.

לעומת זאת דור המבול פעלו הפוך מחסד וגזלו איש את רעהו, והדבר גרם להרס בבין אדם לחבירו וכתוצאה מכך נחרב העולם! נח שעשה את התיבה עסק בחסד כל היום במשך שנה שלמה, וזה היה לו "מבחן" החסד, לראות אם יש זכות קיום לעולם, וזהו שנאמר: "עולם חסד יבנה".

עשרים דורות המתין העולם לאברהם אבינו, על מנת להוריד לעולם את מידתו - מידת החסד. כמו שבזרע העולם יצר מצב שזקוקים להטבה והוא מיטיב איתם, למרות שקודם הם לא היו חסרים כי הם לא היו קיימים, כך אברהם אבינו עשה חסד גם אם אין מישהו שצריך חסד, אבל הטוב והרצון להיטיב קיים גם כשאין מישהו שצריך הטבה. כמו שמסופר בתחילת הפרשה שאברהם כל כך הצטער - ביום השלישי למילתו בשיא הכאב, שהוא לא יכל לעשות חסד, אז הקב"ה זימן לו שלושה מלאכים שהתחפשו לערביים כדי שיעשה חסד, וכשהקב"ה בכבודו הגיע לבקר את אברהם, הלך אברהם להכניס אורחים, ועל זה נאמר: 'גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה'.

מעלת חסד זה אדם שלא חושב על עצמו אלא חושב רק על הטובה שתהיה לאחרים.

וגם לרבקה היתה דרגה כזו של חסד, להיטיב עם מישהו שלא צריך ויכול להסתדר לבד (אליעזר והגמלים), אבל היה לה כזה טוב לב להיטיב אפילו במצב שהאדם יכול להסתדר לבד, וזה נבע מהטוב לב שלה להיטיב בכל מצב.

הדרגה הזאת של 'טוב לב' היא עצומה! ועל כך אומרת המשנה באבות (ב, ט) כתוב: "איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם... רבי אלעזר אומר, לב טוב. אמר להם, רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריהם, שבכלל דבריו דבריהם".

אם כן מה זה "לב טוב" שזה כולל הכל? אומר ה'תפארת ישראל: "שכשהלב שוקט ושמח ישקיף על כל אדם לטובה, וירבו אוהביו בחבר טוב, ושכן טוב, וגם במנוחת נפשו יוכל להשקיף את הנולד, ויאהב גם את ה' בכל לבבו ונפשו".

אדם שיש לו לב טוב הוא באמת טוב לשמים וטוב לבריות, והמבט שלו על הבריאה והחיים זה במבט שמח וטוב, לא במבט של ביקורת, והוא רוצה להיטיב עם אחרים, והוא גם אוהב את ה', הוא רואה תמיד רק את הצדדים הטובים, הלב הטוב גורם שכל המבט של האדם הוא מבט טוב, מבט שמח וטוב ורוצה להיטיב ורוצה להיות טוב, והוא חי ברוממות של מידות שמביאות אותו גם ליראת שמים, גם לאהבת ה' יתברך, גם לאהבת הבריות, וזהו - "לב טוב" שכולל הכל.

בברכת הלבנה (לספרדים) אני מבקשים ואומרים שבע פעמים את הפסוק (תהלים נ"א, י"ב): "לֵב טָהוֹר בִּרְא לִי אֱלֹקִים וְרוּחַ נָכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי", כי הכל תלוי בלב.

”וְאֶקְבְּרָה מֵתִי מִלְפָּנַי” (כ”ג, ד)

על הפסוק “לָכֵן בָּאִי שְׁעַר עִירֹ” (כ”ג, י) כתב רש”י: שכולן בטלו ממלאכתן ובאו לגמול חסד לשרה, ועל הפסוק “וְאֶתְרִי כֵן קָבַר אֲבִרָהֶם אֶת שָׂרָה” (כ”ג, י”ט) אמרו חז”ל: “הדא הוא דכתיב, ‘וְדָרָךְ צִדְקָה וְחֶסֶד יִמָּצָא חַיִּים צִדְקָה וְכָבוֹד’ (משלי כא, כא). “צדקה - זה אברהם שנאמר ‘וְשִׁמְרוּ דְרָךְ ה’ לַעֲשׂוֹת צִדְקָה”.

חסד - שגמל חסד לשרה (מדרש רבה כח, יג).

סיפר הגאון רבי יצחק אריאלי זצ”ל (מחבר “עינים למשפט”) אביו נפטר בפורים שחל בערב שבת. לאחר פטירתו לא ידע את נפשו, כיצד יצליח לסדר ביום עמוס כזה את ההלוויה על כל הכרוך בה, הרי כולם טרודים לקיים את מצוות היום. הוא יצא מבית החולים לרחוב ועמד תוהה, איך להתחיל ולמי לפנות לטפל בקבורת אביו. בעוד הוא עומד חסר אונים, הזדמן מולו הצדיק רבי אריה לוי זצ”ל. ברגישותו הרבה הבחין כי משהו אצל רבי יצחק אינו כשורה. הוא ניגש אליו ושאל מה קרה? סיפר לו רבי יצחק על פטירת אביו, והוסיף כי אינו יודע מה לעשות כעת. אמר לו רבי אריה: “אל דאגה, חזור לביתך ואני כבר אדאג לכל הנצרך”. רבי אריה דאג לסדר את הדברים עם ה”חברא קדישא”. טיפל בחלקת הקבר. דאג לפרסם ולהודיע לציבור. זיזר אנשים להגיע ללוויה. בהלוויה נאספו אנשים רבים לחלוק כבוד לנפטר, וגם רבי אריה נשא לפני המיטה כמה מילות פרידה. סיים רבי יצחק ואמר כי באותו זמן התפעל מאוד מזריזותו של רבי אריה אשר ביום כל כך עמוס, כבר סיים את כל מצוות היום השכם בבוקר, ויכול היה לטפל בנחת ובסבלנות בענייני ההלוויה והקבורה.

הרב ברוך שמעון שניאורסון זצ”ל (ראש ישיבת טשיבין) סיפר: בשנה הראשונה לכניסת הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ”ל לשמש כר”מ בישיבתו, שחתי לפניו על אחד ממיועדי שהיה רב קהילה בחו”ל ועלה עם רעייתו לגור בישראל ואחרי שרעייתו נפטרה, קשה עליו הבדידות ואיני יודע איך לסייע לו, שצריך זהירות יתירה שלא יחוש שעושים לו טובה.

רבי אברהם לא אמר מאומה. אך נודע לי שתיכף ומיד הלך לביתו של אותו רב ואמר לו כי מכיון ששמע עליו שהיה רב בחו”ל על כן מעונין מאוד לקבוע אותו זמן ללמוד ממנו דרכי לימוד והנהגה... (ולא העלה אותו זקן על דעתו שכל כוונת רבי אברהם להיטיב עמו) ואכן הסכים הלה “לעשות טובה” לרבי אברהם ולתרום מזמנו היקר...

וכך נמשך הלימוד ההדדי תקופה ארוכה.

לאחר זמן חלה אותו גלמוד ונתאשפז בבית החולים. נסעו רבי אברהם עם ראש הישיבה לבקרו. בהגיעם אמר אותו רב גלמוד לרבי אברהם שהיות ולא ידע אדם את עיתו והיות והוא (הגלמוד) התחסד עם רבי אברהם בכך שהסכים בטוב לקבוע איתו משך זמן ללימוד בצוותא, על כן הוא מבקש שאחרי פטירתו ילמד רבי אברהם משניות עבור עילוי נשמתו... כמובן רבי אברהם הסכים לבקשתו בחפץ לב... [אגן הסהר]

”עַד אִם דִּבְרַתִּי דְּבָרִי” (כ”ד, ל”ג) - השדכן

יש להבין - שאל רבי יוסף כהנמן, הגאון מפוניבז’ - מפני מה חוזרת התורה ומספרת את כל סדר המאורעות פעמיים, פעם אחת כאשר אברהם אבינו השביע את אליעזר והורה לו לחפש אשה לבנו, ופעם שניה כאשר אליעזר מספר את כל השתלשלות העניינים בבית לבן. והרי הדברים זהים כמעט לחלוטין.

אלא - אמר הגאון מפוניבז’ - התורה מלמדת אותנו בזה הנהגה ראויה. בנוהג שבעולם שהשדכן מגיש את ההצעה למשפחת החתן והכלה בשתי לשונות... יודע הוא היטב מה צריך לומר ומה יש להסתיר... נדמה לו לשדכן כי בדרך זו יוכל להביא את השידוך לידי גמר. התורה מלמדת אותנו כי זו אינה הדרך הראויה! יש לספר את הדברים כהויותם ללא שינוי של כחל וסרק!

”וַיְהִי חַיִּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֵׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה” (כ”ג, א) - היופי החיצוני והיופי הפנימי

וברש”י: לכך נכתב שנה בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו. בת ק’ (100) כבת כ’ (20) לחטא, מה בת כ’ לא חטאה, שהרי אינה בת עונשין, אף בת ק’ בלא חטא. ובת כ’ כבת ז’ (7) ליופי. התורה הפליגה בעניין יופי האימהות, כאן ולהלן (פרשת ויצא כט, י”ז) אצל רחל ולא, וכן בעוד מקומות התורה מזכירה לשבח את צורת חיצוניותו של האדם.

וצריך להבין מה החשיבות שבזה, והלא הקובע הוא המעלות הפנימיות ולא היופי החיצוני. וביותר תמוה שהתורה משווה את שתי המעלות הללו ביחד, את המעלה של בת ק’ כבת כ’ לחטא - שלא היה לה חטא, ביחד עם המעלה של היופי.

ועוד צריך להבין גם מה המעלה בכך שנשאר לשרה היופי גם בגיל מאוחר. וכעין זה מצינו גם אצל דוד המלך, מצד אחד הנביא מתאר אותו “יָדַע נֶגֶן וְגִבּוֹר חַיִּל וְאִישׁ מִלְחָמָה וְנִבּוֹן דָּבָר וְאִישׁ תָּאֵר וְהָ עֶמֶל” (שמואל א’ - ט”ז, ח), והגמרא (סנהדרין צג:) מסבירה שמדובר על מעלות גדולות ועליונות, שהוא יודע לשאול ויודע להשיב ועוד, עד המעלה העליונה “וְהָ עֶמֶל”, שהלכה כמותו בכל מקום. ומצד שני הנביא (בפסוק י”ב) מדגיש גם את היופי החיצוני שלו - “וְהָוָא אֲדָמוֹנִי עִם יָפָה עֵינַיִם וְטוֹב רֵאשִׁי”. וזה תמוה, איזו חשיבות יש ליופי חיצוני, ועוד אצל דוד המלך, שמפורטים עליו תארים רמים ומעלות נשגבות.

ביאור הדבר, כי הנה תינוק בקטנותו, הרבה מהיופי והעדינות יש בו, ובמשך הזמן הוא משתנה, וכל חזיון יפיפותו פג והולך. ומה הגורם לזה - לא גורמים חיצוניים וסיבות גופניות גרידא, אלא גורמים פנימיים, כי מידות האדם ותכונותיו הנפשיות מטביעות חותמן גם על הצורה החיצונית.

שבח גדול הוא אם אפשר להגיד על אדם בן עשרים שהבעת פניו נראית כהבעת פני ילד בן 7, זה מוכיח את שלימות האדם ותמימותו, שאין בלבו מגרעת ותכונה רעה, ולכן הוא נשאר בעדינותו ובחזיון יופיו כבעת שנברא.

זוהי דרגת האימהות, ולכן התורה מאריכה על אודות היופי שלהן, כי היופי החיצוני מבטא פנימיות שיש בה שלמות.

הפנים מגלות את הפנימיות, והיופי של האמהות הביא לביטוי את מעלת שלמות פנימיותן.

וכן אצל דוד המלך, תואר זיו פניו הראה על יופי פנימיות נפשו. ומעתה נבין מדוע כורכת התורה יופי יחד עם מעלות רוחניות פנימיות, ולכן גם אצל דוד המלך כורך הנביא מעלות נשגבות רמות שלו ביחד עם יופי חיצוני שלו, כי יופי חיצוני מבטא יופי וטוהר פנים הלב - שלמות הלב.

”וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ הַגַּמְלִים לְשָׂתוֹת וַיִּקַּח הָאִישׁ נָזִם זָהָב... וּשְׁנֵי צַמִּידִים עַל יְדֵיהָ...” (כ”ד, כ”ב)

אליעזר ראה שהתקיימו כל הסימנים שנתן לעצמו, כדי לאתר את הכלה המתאימה - הוא ראה שרביקה נותנת שתיה לו ולגמלים, מדוע, אם כן, חיכה אליעזר עד שכל הגמלים סיימו לשתות? אלא, שגם לאחר שראה אליעזר שרביקה משקה אותו ואת הגמלים, עדיין פעם בלבו החשש, שמא רביקה היא מהאנשים שאומרים הרבה ועושים מעט, ולא מהאנשים שאומרים מעט ועושים הרבה. וכיצד ידע זאת? הוא ציפה לראות האם רביקה תתן לגמלים לשתות הרבה, כפי צרכם, או רק מעט. לכן המתין אליעזר עד שהגמלים גמרו לשתות, ואז ראה שהיא מהצדיקים, היא אמרה מעט אבל עשתה הרבה, והשקתה את כל הגמלים במים רבים, עד שכלו לשתות. רק לאחר שהיה אליעזר בטוח בצדקותה של רביקה, נתן לה את התכשיטים, והיה מוכן לשדך אותה ליצחק. [אור החיים]

"וְאִחֲרֵי כֵן קָבַר אֲבִרְהָם אֶת שָׂרָה" (כ"ג, י"ט) -

היכן הקבר? - סיפור מדהים

את הסיפור הבא מספר הרב גואל אלקריף שליט"א בספרו 'שש באמרתך': סיפור מדהים שמעתי מרבי דוד קלצקין, ראש ה'חברה קדישא' של החסידים בירושלים, ממנו נוכל ללמד כיצד נוהג הקב"ה עם מי שהולך עמו בתמימות.

בלונדון נפטר יהודי חשוב בשם הרב צימרמן. עוד בחייו קנה הרב צימרמן חלקת קבר בהר-הזיתים באחד המקומות היקרים ביותר, מול חלקת אדמו"רי גור. הקברים שם צפופים ביותר, אין כמעט מרחק בין קבר לקבר, ומי שקונה שם חלקה - קונה על דעת כן שהמקום צפוף ביותר.

המיטה הגיעה בטיסה מלונדון ויצאה לבית העלמין בחצות הלילה. כידוע, מנהג ירושלים שהצאצאים אינם הולכים אחר המיטה, ולכן הבנים נשארו בבית ההלוויות, ממתנים לשמוע אימתי הסתיימה הקבורה, כדי להפסיק את האנינות ולהתחיל לשבת 'שבעה'. בדרך כלל, מי שחופר את הקברים אלו פועלים ערבים, שמכנים את הקבר חפור כדי שבבוא המיטה אל הקבר - הכל כבר יהיה מוכן ויוכלו לקבור את הנפטר ללא עיכובים. סמוך לשעה אחת בלילה הגיעו המלווים עם המיטה להר הזיתים, מצאו קבר חפור וכבר רצו לקבור שם את הנפטר.

מספר רבי דוד קלצקין: אני נכחתי במקום באותו זמן, והנה, אני רואה כי הקבר הצמוד לקבר החפור הוא קבר של אישה, ולפי הכיתוב - שם המשפחה שלה שונה לגמרי משמו של הנפטר... שאלתי את המלווים האם הם מכירים את האישה, אולי זו קרובת משפחה, אולי זו אחותו, אבל איש לא הכיר אותה. וכפי שכבר הוזכר - הקברים שם צמודים זה לזה, ואי אפשר לקבור אותו צמוד לקבר של אשה זרה...

ראש ה'חברה קדישא' התקשר למנהל, העיר אותו משנתו כדי שיבדוק היכן חלקת הקבר. והנה, שוד ושבר. הוא בדק במפה וגילה כי חפרו את הקבר במקום אחד, ואילו מקום קבורתו של הנפטר הוא במקום שונה, לא רחוק משם... השעה אחת בלילה, ואין קבר חפור. מה עושים? צריכים להתקשר לחופרי הקברים. מדובר בפועל ערבי ובנו, צריך להעיר אותם משנתם כדי שיבואו לחפור במקום הנכון.

בינתיים ממתנים כולם עם המיטת הנפטר, עד שיבואו החופרים. היתה שם קבוצה של אברכים צעירים, שאמרו כי אין זה כבוד הנפטר להמתין עד שיגיעו החופרים. הם נטלו את המכוש והמעדר, והחלו לחפור בעצמם. תוך מחצית השעה היה הקבר חפור, וכאשר הגיעו הפועל הערבי ובנו ואמרו להם שאין צורך לחפור את הקבר, ושלחו אותם לסגור את הקבר שחפרו. בינתיים בני המשפחה הקרובים ממתנים להודעה על קבורת אביהם, והזמן מתארך ומתארך עד שלבסוף הגיעה ההודעה שההלוויה הסתיימה. הם התעניינו מדוע חל עיכוב כה ממושך, והנוכחים סיפרו להם את שאירע.

בני הנפטר נדהמו לשמע הדברים, וכך סיפרו לרב קלצקין: אבינו היה ניצול שואה, וכל חייו היה אומר שאין רצונו שנוכרים יתעסקו בקבורתו כלל וכלל. כאשר קנה את חלקת הקבר ביקש מה'חברה קדישא', שלאחר מותו יחפרו דווקא יהודים את הקבר שלו, והוא מוכן לשלם לשם כך ככל שיושת עליו. אנשי ה'חברה קדישא' השיבו לו כי אין באפשרותם להתחייב על כך, מאחר שאין הם יודעים מתי הוא ימות ואימתי תהיה הקבורה, והאם תהיה להם אפשרות להשיג יהודים שיחפרו. גם בני המשפחה לא הסכימו להתחייב על כך, כי גם הם לא ידעו אימתי תהיה הקבורה. אבינו אמר לעצמו: ה'חברה קדישא' אינם מוכנים להתחייב, כך גם המשפחה, אבל אני יכול לבקש מהקב"ה.

אני אתפלל אל ה' יתברך שיקברו אותי בקבר אותו חפרו יהודים. במשך עשר שנים, בכל תפילה הוסיף אבינו בקשה שנכרים לא יתעסקו כלל בקבורתו, והקב"ה שומע תפילה, וכך קרה דבר שמעולם לא קרה לחברה קדישא, כאשר הערבים התבלבלו וחפרו קבר במקום אחר, ובשעת לילה מאחרת היו אלו יהודים שחפרו את קברו כפי שחפץ היה כל ימיו...

"תֵּשֶׁב הַנֶּעֱרָה אֶתְנוּ יָמִים או עָשׂוֹר אַחֵר תֵּלַךְ"

(כ"ד, נ"ה) - "צעד קטן" - סיפור

יום הכיפורים התשפ"ד, דקות בודדות טרם תפילת הנעילה, עלה הרב יצחק זילברשטיין שליט"א לבימה ונשא את דברי ההתעוררות הבאים: "יהודי תלמיד חכם ניגש לפני זמן מה אל אחד מגדולי הדור המתגורר כאן בבני ברק, וסיפר לו: 'רבי, יש לי בת מוצלחת ומיוחדת מאוד, אלא שדא עקא והיא כבר שנים רבות לא מוצאת את זיווגה, ואנו חוששים שמא תישאר ללא זיווג כל ימי חייה. כל חברותיה נשואות ומגדלות ילדים לרוב, ובתנו עדיין רווקה. אשתי ואני קורעים שערי שמיים ומתפללים בכל הזדמנות ובכל קברות הצדיקים, אך עדיין לא זכינו לישועה. הגענו אל הרב, על מנת לשאול: מה עלינו לעשות בשביל להחיש את ישועתה? כל מה שהרב יאמר - נעשה, גם אם יהיה זה הדבר הכי קשה!"

אותו גדול הדור הביט באב ואמר לו: "בוודאי שאם ההורים רוצים לסייע לבתם שתתחתן, עליהם להתחזק בדבר מסוים, וזכות החיזוק תביא את הישועה", ואז עצר לכמה רגעים ואמר: "אני מציע לך משהו שהוא טוב ומועיל: אמור נא לי בבקשה, באיזו שעה אתה מתפלל תפילת שחרית בכל יום?"

"אני מתפלל במניין קבוע בשעה 7:00 בבוקר", השיב. "ומתי אתה מגיע לתפילה?" שאל הרב - "במקרה הטוב, אני מגיע בדיוק בהתחלה, בשעה 7:00", אמר היהודי במבוכה.

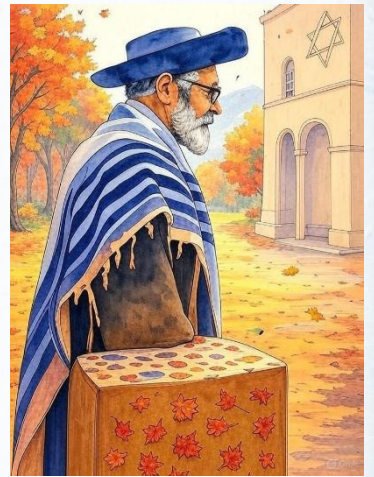
"הצעתי לך שתתאמץ להגיע 5 דקות לפני תחילת התפילה - בשעה 6:55, ובזכות החיזוק

הזה יושיע ה' את בתך!"
האב התלמיד חכם נדהם: "זה הכל"? אותו גדול חייך ולא השיב. ממשיך הרב זילברשטיין ומספר: "אותו אב הגיע אליי והסברתי לו את דברי גדול הדור: וכי אתה חושב שהקב"ה רוצה שנהפוך למלאכים?! וכי הוא רוצה שנעלה עד לשמיים?! - ממש לא! ה' יודע מה קשה לנו ומה עובר עלינו הוא ממתין לנו שנתחזק. בדור כל כך לא קל, כל חיזוק שווה בשמיים מיליונים".

ממשיך האב התלמיד חכם לספר: "למרות שלא הבנתי מה מיוחד ב-5 דקות של הקדמה לתפילה, התחלתי כבר מיום למחרת לעשות כדברי הרב והגעתי לתפילה 5 דקות לפני הזמן. ומה אומר ומה אדבר... לא חלפו שבועיים! ובתנו המבוגרת התארכה בשעה טובה ומוצלחת..."

הרב זילברשטיין חתם את דרשתו לפני תפילת נעילה ואמר: "עלינו להחדיר לעצמנו, ובפרט ברגע גדול כזה של תפילת הנעילה, דבר אחד: הקב"ה שם אותנו בדור לא קל, והוא לא דורש מאתנו דברים גדולים. הוא דורש מאתנו להתחזק ולעשות משהו, אך זה לא אמור להיות דבר גדול. הגעה לבית הכנסת 5 דקות לפני זמן התחלת התפילה - נקרא חיזוק ומעשה גדול לפני בורא עולם!" סיים הרב.

כל המשתתפים בהלוויית שרה אמנו לא ידעו איזה שכר עצום הם עתידים לקבל - הבטחה להיות אף בהלוויית אברהם אבינו (כפי שמובא במדרש שמי שנכח בהלווית שרה זכה להאריך ימים ולהשתתף גם בהלוויה של אברהם), ואם רק היו יודעים זאת כל מי שלא השתתף - היו רצים בכל כוחם למצווה זו, 'שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות' (אבות ב, א), אבל כן אנו יודעים שה' אוהב ומחכה לכל התקדמות קטנה של יהודי בדור הזה.

”וַיִּסֹף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וַיִּשְׁמָה קְטוּרָה” (כ”ה), ”וַיַּעַשׂ חֶסֶד עִם אֲדֹנָי אַבְרָהָם” (כ”ד, י”ב) - **חֶסֶד** **שֶׁרַק יְהוּדִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת! - סִיפּוּר**

בחור גוי שחי בארה”ב עבד לפרנסתו במסעדה. אותו אדם הבחין כי בכל יום נזרק לאשפה אוכל רב. הדבר כאב לו, וכשביקר לסיבת הדבר אמר לו בעל הבית כי אין לו מה לעשות עם כל האוכל הזה. ”האם אוכל לקחת את המנות שנשארות בכל יום”? שאל הבחור, ובעל המסעדה השיב בחיוב. כך היה מעמיס את כל האוכל הנותר על רכבו, והיה הולך לתחנת הרכבת המקומית, שם חילק את המזון לעניים והמסכנים שבאותו מקום.

בכל פעם שהגיע לתחנת הרכבת, הוא הבחין בתופעה מוזרה: כל העניים והמסכנים היו ניגשים אליו ולוקחים בתודה את האוכל האיכותי, מלבד אדם אחד שהעלים עיניו מהאוכל. כך בכל יום, כולם ניגשים ונהנים מהאוכל הטעים והעשיר, וזה מעלים עיניו. הוא ניגש אליו ושאל אותו לסיבת הדבר, ותשובתו היתה מפתיעה במיוחד: ”אני שונא ומתעב יהודים, ולכן אני רוצה לקבל ממך. אתה יהודי! ואני לא רוצה ואפילו נגעל לקחת את האוכל ממך”!

האיש התפלא: ”מדוע אתה חושב כך?! טעות היא בידך”! אך הקבצן התעקש: ”אני לא טועה, אני בטוח שאתה יהודי! אני רואה את באופן בו אתה מטיב עם הנוכחים כאן, זו נתינה שיש רק ליהודי. גוי לא יכול להיטיב לאחר בצורה כזאת”! הדבר טילטל את הבחור, והוא פנה לאמו וסיפר לה את שאירע. להפתעתו, אמו החלה לבכות, וסיפרה לו שאכן היא יהודייה, ועוד קודם שנולד הפנתה עורף לדתה, עזבה את ארץ הקודש ועקרה לארה”ב, שם התחתנה עם גוי ונולד לה בנה זה... הידיעה הסעירה את הבחור, והוא החל לחקור וללמוד אודות יהדותו, עד שחזר אל המקורות ונעשה לבן ישיבה אמתי, וכיום הוא אברך היושב באוהלה של תורה!

בברכת התורה

”לְאִדָּם סַעֲרָכִי לֵב וּמָה' סַעֲנָה לְשׁוֹן” [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מו”ר אבי: יעקב בן רחל וצדק
מרת אימי: שרה-סרה בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה
מרכס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ”ל
נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורג’י בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית
רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין
שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל
אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאוויר אברהם: רפאל בן תמו
אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יואי: דויד (רוג’ה) בן שמחה
משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו
שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים
הגר בת אהרן והורטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה
רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן
שושנה נוואל בת שדרה.

לחצלתה:

אליעד יעקב, הרס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה
גילי בלומברג (יוצר תמונות Ai). אלעזר בן שמחה
ג’ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה
רחלי בת זרהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרהבה בת אטו
נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרון בן רוזה: משה בן רוזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גור: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה
רחל בת נוארה: רות בת לינה: טורית בת רחל
לימור הודיה, ושורנה בנט תותן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לואיס בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עופרה
מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה
מיר בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סרה בת שהאן

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזכויות הרבים

”וַיִּסֹף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וַיִּשְׁמָה קְטוּרָה” (כ”ה), ”וַיַּעַשׂ חֶסֶד עִם אֲדֹנָי אַבְרָהָם” (כ”ד, י”ב) - **חֶסֶד** **שֶׁרַק יְהוּדִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת! - סִיפּוּר**

לאחר ששרה אמנו נפטרה, לקח אברהם אישה ושמה קטורה. מי זאת קטורה? אומר רש”י - קטורה. זו הגר, ונקראת קטורה על שם שנאים מעשיה כקטורת ושקשרה פתחה שלא נזדווגה לאדם מיום שפרשה מאברהם.

בשונה מפירוש שהביא רש”י, אומר המדרש קטורה - שהיתה מקטרת לעבודה זרה. הראיה לכך, מופיעה בפרשה הקודמת - וירא, שנאמר (כ”א, י”ד): ”וַתֵּלֶךְ וַתִּתַּעַב בְּמִדְבַּר בְּאֶרֶץ שְׁבַע”. וברש”י: שחזרה לגילולי בית אביה. אומר המדרש אגדה - העמידה אבן והשתחוה לה.

וקשה, הרי פירוש אחד במדרש אומר שנאים מעשיה כקטורת, והפירוש השני אומר, שהיא עבדה עבודה זרה?

עתה ננסה לבאר: אומרת הגמרא (מסכת זבחים סב:) בני אחתיה דרבי טרפון הוו יתבי קמיה דרבי טרפון [האחיניים של ר’ טרפון באו לבקר] פתח ואמר (בראשית כה, א) ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני. אמרו לו: כתוב בני קטורה... אמר להם ר’ טרפון תשובה - ”בני קטורה”... אם כן רואים שאברהם לקח אשה ושמה - יוחני, ומצד שני כתוב קטורה!

ר’ מאיר שפירא, אומר יסוד נפלא - היה קשה לר’ טרפון השאלה שאנחנו שואלים. איך יכול להיות שבמקום אחד במדרש כתוב, שהיתה עובדת עבודה זרה, ובמקום שני כתוב, שנאים מעשיה כקטורת?! כלומר אותה אשה שמה הוא יוחני. אם כן, מי זאת יוחני? והנה מספרת הגמרא (מסכת סוטה כב.) סיפור על אישה, שקראו לה יוחני בת רטיבי, ואישה הזאת היתה מומחיות לעשות כשפים. מה היתה המומחיות שלה? כשאישה היתה צריכה ללדת, היא ידעה לעשות כישוף, ולעכב לה את הלידה. ואף אחד מבאי ביתה לא ידע שהיא מכשפה (הסתירה את מעשיה בערמומיות). פנו אליה אנשים שתפעל בכוחה ”להקל על הלידה”, ומה היא עשתה המכשפה הזו היא הסירה את הכישוף של עצמה. וכך שמה יצא למרחקים ”כפועלת ישועות”...

רש”י מספר שם, איך עלו עליה כשפה רמאית. וכותב רש”י - כגון יוחני בת רטיבי. אלמנה מכשפה היתה וכשמגיע עת לידת אשה היתה עוצרת רחמה במכשפות ולאחר שמצטערת הרבה היתה אומרת אלך ואבקש רחמים אולי תשמע תפלתי והולכת וסותרת כשפיה והולד יוצא. פעם אחת היה לה שכיר יום בביתה והיא הלכה לבית האשה היולדת ושמע השכיר קול הכשפים מתקשקשין בכלי כמו שהוולד מקשקש במעי האם ובא ופתח את מגופת הכלי והכשפים יצאו והוולד נולד וידעו כי בעלת כשפים היא.

אומרת הגמרא - באו האחיינים של ר’ טרפון לבקרו. אמר להם ר’ טרפון - ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה יוחני. אמרו לו - קטורה. אמר להם - בני קטורה.

אומר ר’ מאיר שפירא מלובלין - איך יכול להיות שבמקום אחד במדרש, מעשיה נאים כקטורת, ובמקום אחר, שהיתה מקטרת לעבודה זרה?! אמר להם ר’ טרפון - קרי עליהם בני קטורה - ומי הם בני קטורה וכך יהיה קל להבין מי זו קטורה, אומרת התורה: ”וַתֵּלֶךְ לוֹ אֵת זַמְרָן וְאֵת יֶקֶשׁן וְאֵת מֶדָן וְאֵת מִדְּוֹן וְאֵת יֶשָׁבֶק וְאֵת שׁוּחַ. מֵה אֹמְרִים חַז”ל עַל הַשְּׁמוֹת הָאֵלֶּה? זַמְרָן - הִיא מְזַמֵּר לַעֲבוּדָה זָרָה. יֶקֶשׁן - הִיא מְקִישׁ לַעֲבוּדָה זָרָה. אֹמֵר ר’ טַרְפוֹן - בְּנֵי קְטוּרָה הֵיוּ חֲמִישָׁה יְלָדִים, כּוֹלָם עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה. אִז מָה הִיא עֲשֵׂתָה? בַּחוּץ רַבְּנִית, בֵּית מִכְשָׁפָה.

הילדים לא מכירים אותה בחוץ, הם מכירים אותה בבית. אם בבית היא מכשפה, אז גם הילדים מכשפות. אל תתפלא, איך שהיא מתנהגת בבית, כך יראו הילדים!

עד כאן דברי ר’ מאיר שפירא, על דברי הגמרא. מכאן, אם האמא מקטרת לעבודה זרה, אז גם הילדים ילמדו ממעשיה. וכמה חשוב לכל אם ולכל אב לתת דוגמא אישית בבית ולהנחיל אמונה לילדינו מקטנות.